

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	37106 Філологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	035 Філологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

16.09.2020 р.

Справа № 0765/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Ігор Лиман – головуючий,
Шабанова Юлія Олександрівна,
Серебрянська Ірина Миколаївна,
Попович Василь Михайлович,
Олена Сминтина,
Олена Колесник,
Олена Александрова,
Мойсієнко Віктор Михайлович,
Луцак Світлана Миколаївна,
Єсипенко Надія Григорівна,
Дейнеко Іван Андрійович,
Гуз Анатолій Михайлович,
Виткалов Сергій Володимирович,

за участі запрошених осіб:

Жилінська Оксана Іванівна - проректор з наукової роботи – представник ЗВО,
Материнська Олена Валеріївна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37106
Назва ОП	Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію з визначенням "зразкова".

За – 10, Проти – 3

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі ОНП відповідають місії та стратегії Київського національного університету імені Тараса Шевченка (КНУТШ), що висвітлені у "Статуті КНУТШ" (<https://cutt.ly/SosfAcO>).

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

ЕГ було надано витяг із протоколу засідання вченої ради Інституту філології КНУТШ про підсумки опитування серед здобувачів ОНП підготовки докторів філософії за спеціальністю 035 "Філологія" № 8 від 25.02.2020 р., де на порядку денному було вдосконалення за результатами опитування робочої програми з асистентської практики у 2020-2021 н.р. та рішення про перегляд і затвердження змін до робочих програм дисциплін, які викладаються в межах ОНП. Щодо урахування позицій і потреб роботодавців, то вони залучаються до формування цілей та програмних результатів освітньо-наукової програми на даному етапі її існування шляхом надання рецензій (про що свідчить звіт ЕГ), що дещо звужує можливість позитивного розвитку ОНП.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці, галузевого та регіонального контексту (підтверджено наданими ЕГ копіями угод про співпрацю з Інститутом української мови НАН України (01.06.2014), Львівським національним університетом імені Івана Франка (28.12.2016). Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання на ОНП за спеціальністю 035 "Філологія" було враховано досвід типових вітчизняних програм НАН України (зокрема, Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка, Інституту мовознавства та ін.). Вивчено досвід підготовки докторів філософії Загребського університету (Хорватія), Університету Масарика (Чехія). Рекомендуємо продовжувати вивчати досвід іноземних освітніх програм провідних рейтингових закладів вищої освіти.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 “Філологія” третього освітньо-наукового кваліфікаційного рівня вищої освіти відсутній. Загалом різні типи компетентностей, зафіксовані в Національній рамці, корелюють із ПРН освітньо-наукової програми. Проте в результаті розгляду ОНП виявилось, що ПРН-33 "Формулювати суспільно-значиму проблематику минулих подій і володіти різними формами її публічної презентації" не забезпечується жодним освітнім компонентом.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Аналіз освітньо-наукової програми "Філологія" виявив, що її обсяг складає 40 кредитів ЄКТС : 28 кредитів обов'язкових компонентів навчального плану (з урахуванням асистентської педагогічної практики (10 кредитів)) та 12 кредитів вибіркових дисциплін, та відповідає Постанові КМУ № 261 від 23.03.2016. погоджуємося з оцінкою ЕГ, що обсяг окремих освітніх компонентів ОНП не повністю відповідає зазначеній постанові. У відповідях на зауваження до звіту ЕГ ЗВО зазначає, що цитовані експертами норми в кредитах ЄКТС з Постанови КМУ наведено без урахування змін згідно з Постановою КМ № 283 від 03.04.2019 у новій редакції 19.04.2019, проте ця Постанова не мала чинності на момент уведення в дію ОНП наказом ректора від 27.07.2018 р.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Аналіз ОНП підтвердив, що її зміст має загалом чітку структуру: структурно-логічна схема демонструє взаємозв'язок ОК усіх семестрів навчання. Поділяємо висновок ЕГ про певне порушення логічності ОНП у випадках, коли аспіранти попередньо не отримали педагогічної кваліфікації і для проходження асистентської практики (обов'язковий компонент) їм необхідно обрати дисципліну “Професійно-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу”, яка є у переліку вибіркового блоку. Таким чином, обидва компоненти є обов'язковими в ОНП. Рекомендуємо віднайти можливість усунути таку неузгодженість у логічній структурі чинної ОНП.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ОНП 035 “Філологія” за тематикою наукових досліджень відповідає предметній сфері 03 “Гуманітарні науки”, спеціальності 035 “Філологія”. Предметна область спеціальності, за якою створено програму, передбачає охоплення комплексу питань та наукових проблем з мовознавства, літературознавства та перекладознавства.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обов'язку, передбаченому законодавством

Можливість формування аспірантами індивідуальної освітньої траєкторії на ОНП передбачена вибірковими дисциплінами; академічною мобільністю; індивідуальним вибором тематики дисертаційних праць; виконанням дослідження відповідно до індивідуального плану роботи, в якому визначено зміст, строки виконання та обсяг і види наукової роботи, а також запланований термін обговорення дисертації; методичною підтримкою та консультаціями наукових керівників щодо індивідуального дослідження здобувача освіти за цією ОНП.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ОНП та навчальний план містять цикл дисциплін, які забезпечують практичну підготовку аспірантів для успішної професійної діяльності в майбутньому у галузі філології.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Аналіз ОП виявив, що опановування здобувачем освіти за цією ОНП соціальними навичками, які мають забезпечити ефективність спілкування та взаємодії, передбачено загальними компетентностями. Набуття соціальних навичок здобувачами вищої освіти за цією ОНП відбувається під час вивчення вибіркового блоку дисциплін та у центрах КНУТШ “Молодіжний центр культурно-естетичного виховання” та “Центр комунікацій”.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

На цій ОНП дуальна освіта не застосовується.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Аналіз сайту КНУТШ, відомостей про самооцінювання, опитування адміністрації ЗВО та здобувачів вищої освіти, вивчення підтверджувальних документів, наданих гарантом, дозволяють зробити висновок, що правила прийому на навчання за освітньою програмою "Філологія" є чіткими та зрозумілими.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

У Правилах прийому до аспірантури/ад'юнктури для здобуття ступеня доктора філософії в КНУТШ містяться вимоги до рівня освіти вступників, наявності документів, які підтверджують цей рівень.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, чітко регламентують внутрішні документи КНУ ім. Т. Шевченка: 1. "Положення про організацію освітнього процесу в КНУТШ" (<https://cutt.ly/3yQEOuyv>); 2. "Порядок поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів, курсантів) у КНУТШ" (<https://cutt.ly/logdrKB>); 3. "Положення про порядок перезарахування результатів навчання в КНУТШ" (<https://cutt.ly/togdWvp>); 4. "Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність" (<https://cutt.ly/5ogdH2y>).

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Університет не здійснює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. У "Відповідях на зауваження, викладені у звіті ЕГ" ЗВО уточнює, що «Університет не здійснює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, до затвердження регуляторних актів центральних органів виконавчої влади України, існування яких передбачене чинним законодавством». Проте принцип автономності закладів вищої освіти в Україні дозволяє зробити перші кроки у визнанні результатів навчання у межах неформальної освіти шляхом прийняття внутрішнього Положення.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Використання форм та методів навчання і викладання регулює “Положення про організацію освітнього процесу”», п.4 (<https://cutt.ly/3уQEOyuv>). На ОНП “Філологія” використовуються: лекції, семінари, практичні заняття та самостійна робота. Аналіз змісту ОНП, робочих програм обов’язкових ОК, опису вибіркових ОК (<https://cutt.ly/UiAfkuz>) засвідчує сприяння обраних форм і методів навчання і викладання програмним цілям ОНП. У звіті ЕГ йдеться про дотримання принципів студентоцентризму як в освітній, так і науковій діяльності суб’єктів навчального процесу. Присутні на онлайн зустрічах викладачі та аспіранти надали переконливі відповіді щодо дотримання принципів академічної свободи під час реалізації як освітньої, так і наукової складової ОНП.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформацію про цілі, зміст та програмні результати навчання, критерії оцінювання в межах ОК надано в робочих навчальних програмах дисциплін, які оприлюднено на сайті Інституту філології у вільному доступі (<https://cutt.ly/5iAheR4>). У профілі ОНП зазначено, що навчання іноземних студентів проводиться на загальних підставах. Під час бесід ЕГ не отримала однозначних відповідей щодо рівня володіння іноземними аспірантами українською мовою. За словами викладачів, іноземні аспіранти, що навчаються на ОНП, мають змогу отримати інформацію англійською мовою, оскільки більшість викладачів вільно нею спілкуються. Водночас регламентувальних документів щодо варіативних опцій мови навчання та викладання виявлено не було.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Аналіз відомостей про самооцінювання, підтверджувальних документів ЗВО, зустрічі з фокус-групами переконали в тому, що імплементація дослідницької компоненти в освітній процес є невіддільною складовою ОНП “Філологія”, зважаючи як на рівень вищої освіти, так і підходи до формування освітньої компоненти програми.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

У звіті ЕГ зазначається активна наукова позиція НПП та прагнення долучити аспірантів до актуальних нині міждисциплінарних досліджень (медіалінгвістика, геронтолінгвістика та ін.). Під час зустрічей ЕГ було підтверджено, що викладачі, залучені для викладання та наукового консультування на цій ОНП, провадять самостійні наукові дослідження, є виконавцями низки фундаментальних та прикладних тем (<https://cutt.ly/viAoYuD>), проходять міжнародні наукові стажування, беруть участь у міжнародних конференціях та грантах, що дає змогу використовувати набутий досвід і знання під час укладання робочих програм навчальних дисциплін. Водночас списки рекомендованої літератури, наведені в робочих програмах обов’язкових дисциплін, не завжди містять найновіші джерела, опрацювання яких є актуальним з огляду на бурхливий розвиток вітчизняної та світової філологічної галузі, зміни в методологічних підходах до написання наукових робіт.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Аналіз відомостей про самоаналіз, підтверджувальних документів, бесіди з фокус-групами засвідчили активну позицію ЗВО загалом та ОНП “Філологія” зокрема щодо інтернаціоналізації діяльності. Партнерські стосунки із закордонними освітніми організаціями є дієвими і реалізуються в конкретних прикладах.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Основними інструментами роботи з метою протидії порушенням академічної доброчесності, зокрема у пункті про запобігання плагіату, є програмне забезпечення. ЗВО уклав договір із компанією "Антиплагіат" щодо використання онлайн-сервісу Unichек компанії ТОВ "Антиплагіат" для перевірки наукових публікацій, навчально-методичних праць та впровадження принципів академічної доброчесності в університетську культуру та покращення академічної мотивації здобувачів вищої освіти та НПП. У ЗВО розроблений Етичний кодекс університетської спільноти КНУТШ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethicalcode/Ethicalcode-of-the-university-community.pdf>), який закріплює «неприпустимість практики плагіату в будь-якому вияві» (с. 3).

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Провідні науковці Інституту філології (<http://science.univ.kiev.ua/upload/41-42.pdf>) є лауреатами державних премій, отримують численні стипендії та нагороди (http://science.univ.kiev.ua/news/result_contests/), формують наукові групи (http://science.univ.kiev.ua/en/researchgroups/?arF_pf%5BRTRACK2%5D%5B%5D=84&set_filter=Filter&set_filter=Y), що беруть участь у міжнародних проектах, та наукові школи (http://science.univ.kiev.ua/research/scientific_school/-teoriya-movu-movlennya-ta-istoriyyi-lingvistyky/), є активними учасниками конференцій на теренах України та поза її межами, й забезпечують якісне викладання в межах ОНП 035 «Філологія».

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

На базі Інституту філології функціонують 19 культурно-мовних центрів, кожен з яких має власний бібліотечний фонд, що поповнюється за сприяння міжнародних партнерів. Це дає змогу здобувачам отримати консультації та доступ до додаткових джерел в контексті здійснення наукового дослідження. На базі даних центрів проводяться лекції, тематичні зустрічі, конференції відповідно до спрямування центру з безпосереднім залученням здобувачів, аспірантів, викладачів.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Здобувачі за ОНП мають змогу пройти безкоштовний навчальний онлайн-курс "Конфлікт інтересів: треба знати!", метою якого є підвищення рівня стандартів доброчесності щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Забезпечення якості освіти ЗВО регламентується державними нормативними актами, внутрішнім "Положенням про організацію освітнього процесу КНУТШ", а також "Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ, яким передбачається періодичний перегляд освітніх програм, моніторинг заходів, спрямованих на вдосконалення освітніх програм, залучення зацікавлених сторін до перегляду та внесення пропозицій до покращення ОНП.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як

партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Відповідно до “Статуту КНУТШ” та “Положення про забезпечення якості вищої освіти”, органи студентського самоврядування беруть участь в обговоренні та розв'язанні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, вносять пропозиції щодо змісту навчальних планів і програм. Проте під час зустрічі членів ЕГ з фокус-групами здобувачів та представників Студентської Ради не була підтверджена їхня залученість до перегляду ОНП, що також підтверджується результатами опитування - 66,66% учасників опитування не вважали, що можуть безпосередньо вплинути на перегляд та зміни в освітній програмі.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Згідно з “Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ” (РП,10), зовнішні зацікавлені сторони беруть участь в оцінці ОНП, що підтверджують низка рецензій на ОНП за 2016-2019 рр. Проте у звіті ЕГ зазначено, що фокус-група роботодавців при зустрічі з ЕГ засвідчила власну незалученість до перегляду ОНП.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

На базі ЗВО діє Сектор працевлаштування КНУТШ, створений з метою сприяння працевлаштуванню та проходженню практик і стажувань студентів, випускників та аспірантів університету в організаціях-роботодавцях.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Внутрішнє забезпечення якості реалізується за допомогою проведення опитування здобувачів. Єдине опитування серед здобувачів цієї ОНП провелося в січні 2020 та засвідчило про 50% респондентів, які зазначили, що опис освітньої програми відповідає реальному процесу навчання; 52,38% зазначили, що вони задоволені навчанням; 47,62% зазначили, що їхні очікування від навчання на цій ОНП виправдались.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Первинна акредитація.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В КНУТШ діють “Положення про організацію освітнього процесу”, “Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу”, “Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагиату”, “Етичний кодекс університетської спільноти”.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Всі учасники освітнього процесу мають змогу ознайомитись зі “Статутом університету”, “Положенням про організацію освітнього процесу” та іншими нормативно-правовими актами Університету, що знаходяться у вільному доступі на офіційній сторінці ЗВО.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

У вільному доступі є оприлюднена затверджена освітня наукова програма (2019). За словами гаранта ОНП, перегляд освітньої програми за результатами опитування, проведеного в січні-лютому 2020 р., заплановано на вересень 2020. Відповідно вступна кампанія буде відбуватися за ОНП 2019 року.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ГЕР ретельно вивчив справу, включно з документацією і сайтом ЗВО, приділив обговоренню питання близько півтори години засідання. Знайшли підтвердження аргументи, сформульовані головою ЕГ п. Н. Таценко в "Окремій думці", зокрема, щодо того, що вся інформація відносно освітньо-наукової програми є у вільному доступі на сайті університету, де всі охочі мають змогу ознайомитись з її компонентами, цілями, результатами навчання (<https://cutt.ly/woE76zL>). Вивчення документації, відповідь ЗВО на зауваження, викладені у звіті ЕК, відповідь ЗВО на проект рішення ГЕР, спілкування з гарантом ОНП О. Материнською та проректором ЗВО під час засідання ГЕР дозволи переконатись в тому, що належний рівень володіння українською мовою аспірантами-іноземцями забезпечується, а це уможливило їх ознайомлення з цілями, очікуваними результатами навчання та змістом освітніх компонентів в ОНП у повному обсязі. Вивчення справи і заслуховування на засіданні ГЕР проректора ЗВО і гаранта ОНП переконали в інноваційності освітньої програми, що є необхідною умовою зразкової акредитації.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

У звіті ЕГ йдеться, що в ЗВО існує систематичний моніторинг відповідності наукової діяльності аспірантів напрямам досліджень наукових керівників, починаючи ще від етапу обрання теми й проектування списку потенційних рецензентів. Позитивною практикою є наявність спільних публікацій наукових керівників та аспірантів у фахових виданнях.

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Рекомендуємо розширити коло зацікавлених сторін, які залучаються до проектування ОНП, зокрема, роботодавців зі сфер, що зазначені в ОНП як "місця працевлаштування випускників" (робочі місця в науковій, організаційно-управлінській та освітній галузях; на викладацьких та інших посадах у закладах вищої освіти; в дослідницьких наукових закладах тощо). 2. Рекомендуємо продовжувати вивчати досвід іноземних освітніх програм провідних рейтингових закладів вищої освіти для вдосконалення ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендуємо привести в логічну відповідність блок обов'язкових і вибіркового компонентів ОНП, коли для обов'язкового компоненту "Асистентська практика" аспіранти, які попередньо не отримали педагогічної кваліфікації змушені обрати з переліку вибіркового блоку дисципліну "Професійно-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу", що дещо обмежує вільний вибір здобувача за ОНП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендуємо для розширення освітньої траєкторії аспірантів за ОНП розробити внутрішнє Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, що відповідає принципу автономності ЗВО, зазначеному у Законі України про вищу освіту № 1556-VII від 1.07.2014 (Стаття 1).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Згідно з даними таблиці контингенту аспірантів за ОНП, поданими у "Відомостях про самооцінювання освітньої програми", на чотирьох курсах навчаються 10 аспірантів-іноземців, тому рекомендуємо розробникам ОНП передбачити можливість іноземним студентам поглиблювати знання української мови, зокрема для здійснення їх наукового дослідження і представлення результатів наукових пошуків на захисті PhD дисертацій. 2. Рекомендуємо оновлювати списки літератури в робочих програмах дисциплін ОНП згідно з сучасним розвитком надбань філологічних наук.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність *не застосовується*

Критерій 6. Людські ресурси *не застосовується*

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси *не застосовується*

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендуємо активізувати залучення потенційних роботодавців до перегляду й вдосконалення ОНП, адже в ЗВО наявний проект Положення про ради роботодавців у КНУТШ (<http://job.univ.kiev.ua/img/pr.pdf>); рекомендуємо розробити механізм систематичного опитування про якість навчання за ОНП й залучення до обговорення ОНП аспірантів, які навчаються за цією програмою, а в майбутньому залучати до таких обговорень ще й випускників.

Критерій 9. Прозорість та публічність *не застосовується*

Критерій 10. Навчання через дослідження *не застосовується*

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛИМАН ІГОР ІГОРЕВИЧ